

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง หรือเกี่ยวกับอำนาจการแต่งตั้งนายตำรวจชั้นประทวนตามมาตรา ๖
แห่งพระราชบัญญัติยศตำรวจ พุทธศักราช ๒๔๘๔

สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ได้มีหนังสือ ที่ ดช ๐๐๐๖.๓๔๔/๘๖๑๔ ลงวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๔๓ เสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อพิจารณามีคำสั่งแต่งตั้งนายตำรวจชั้นประทวนเป็นกรณีพิเศษให้แก่ข้าราชการตำรวจที่เสียชีวิต เนื่องจากการปฏิบัติหน้าที่ราชการ จำนวน ๒๖ นาย ซึ่งได้ผ่านการพิจารณา เห็นชอบของคณะกรรมการบำเหน็จความชอบ และคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติให้เลื่อนเงินเดือนกรณีพิเศษกับขอแต่งตั้งยศให้ตั้งแต่วันที่ถึงแก่ความตาย ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการให้บำเหน็จความชอบเป็นกรณีพิเศษ พ.ศ. ๒๕๒๑

แต่รองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฝ่ายการเมือง (นายนิพนธ์ บุญญามณี) ได้มีหนังสือ ด่วนมาก ที่ นร ๐๑๑๔ (สร.๒)/๖๕๔ ลงวันที่ ๔ ตุลาคม ๒๕๔๓ ขอให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติพิจารณาทบทวนคำสั่งดังกล่าว เนื่องจากรองเลขาธิการนายกรัฐมนตรีฯ มีความเห็นว่าการแต่งตั้งนายตำรวจชั้นประทวนตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติยศตำรวจ พุทธศักราช ๒๔๘๔ เป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรีตามมาตรา ๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี (นายบัญญัติ บรรทัดฐาน) ปฏิบัติราชการแทนตามมาตรา ๑๒ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ (ตามคำสั่งนายกรัฐมนตรี ที่ ๔๗/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๘ เมษายน ๒๕๔๓) ดังนั้น การแต่งตั้งนายตำรวจชั้นประทวนเป็นพิเศษ จึงเป็นอำนาจของรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายจากนายกรัฐมนตรีให้เป็นผู้ปฏิบัติราชการแทน

สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงได้มีหนังสือ ที่ ดช ๐๐๐๖.๓๔๔/๑๐๔๑๙ ลงวันที่ ๖ ธันวาคม ๒๕๔๓ หรือมายังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะกรรมการกฤษฎีกาได้เคยวินิจฉัยไว้ว่า เมื่อมีการตราพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ อำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือในฐานะผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือของข้าราชการตำรวจจึงโอนไปเป็นของนายกรัฐมนตรี ซึ่งรวมทั้งอำนาจในการแต่งตั้งนายตำรวจชั้นประทวนของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ตามพระราชบัญญัติยศตำรวจ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ดังนั้น นายกรัฐมนตรีจึงมีอำนาจในการแต่งตั้งนายตำรวจชั้นประทวน หรือมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาระดับต่าง ๆ แต่งตั้งนายตำรวจชั้น

ส่งพร้อมหนังสือ ที่ นร ๐๖๐๑/๐๔๑๗ ลงวันที่ ๒๐ เมษายน ๒๕๔๔ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ประทวน (กรณีปกติ) ได้ตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติศตารวจฯ

หากเป็นการแต่งตั้งนายตำรวจชั้นประทวนเป็นกรณีพิเศษนั้น สำนักงานตำรวจแห่งชาติเห็นว่าเป็นอำนาจเฉพาะของนายกรัฐมนตรี สำนักงานตำรวจแห่งชาติจึงขอหาว่า นายกรัฐมนตรีจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติศตารวจฯ ประกอบกับมาตรา ๙ แห่งพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจกระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ มอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีหรือผู้บังคับบัญชาของข้าราชการตำรวจในระดับต่าง ๆ เช่น ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ รองผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้ช่วยผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ ผู้บัญชาการตำรวจภูธรภาค ผู้บัญชาการตำรวจ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แต่งตั้งนายตำรวจชั้นประทวนเป็นกรณีพิเศษได้หรือไม่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๒) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว พร้อมทั้งได้ฟัง คำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงว่า สำนักงานตำรวจแห่งชาติมีความประสงค์จะให้คณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็นในปัญหาข้อกฎหมายกรณีการ แต่งตั้งให้มียศเป็นพิเศษตามมาตรา ๖^๑ แห่งพระราชบัญญัติศตารวจ พุทธศักราช ๒๔๘๔^๒ เป็นอำนาจโดยเฉพาะของนายกรัฐมนตรีตามที่กฎหมายกำหนดไว้ใช้หรือไม่ ซึ่งคณะกรรมการ กฤษฎีกา (คณะที่ ๒) พิจารณาแล้ว เห็นว่า การแต่งตั้งให้มียศเป็นนายตำรวจชั้นประทวนเป็น พิเศษนั้น มาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติศตารวจฯ ได้กำหนดให้เป็นอำนาจของรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงมหาดไทย ซึ่งมาตรา ๙^๒ แห่งพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไป จัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กำหนดให้โอนอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ไปเป็นของนายกรัฐมนตรี

กรณีตามปัญหาเมื่ออำนาจในการแต่งตั้งให้มียศเป็นนายตำรวจชั้นประทวนเป็น พิเศษเป็นอำนาจของนายกรัฐมนตรี นายกรัฐมนตรีจึงอาจมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีหรือ รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการแทนในส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่าง อื่นและมีฐานะเป็นกรม แต่มิได้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือทบวงได้ โดยอาศัยอำนาจตาม

^๑ มาตรา ๖ การแต่งตั้งให้มียศเป็นนายตำรวจชั้นประทวนนั้น ให้ทำโดยคำสั่ง รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย หรือผู้บังคับบัญชาที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย และให้เป็นไปตามชั้น ซึ่งได้บรรจุไว้ตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับว่าด้วยการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการ กรมตำรวจ เว้นแต่ผู้ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยแต่งตั้งให้มียศเป็นพิเศษ

^๒ มาตรา ๙ ให้โอนบรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเฉพาะใน ส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือในฐานะผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการ ของกรมตำรวจหรือของข้าราชการตำรวจไปเป็นของนายกรัฐมนตรี

ในกรณีมีปัญหาว่าอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นเรื่องเกี่ยวกับการ ปฏิบัติราชการกรมตำรวจหรือในฐานะผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบในการปฏิบัติราชการของกรมตำรวจหรือ ของข้าราชการตำรวจอันจะต้องโอนตามวรรคหนึ่งหรือไม่ ให้เป็นไปตามคำวินิจฉัยของนายกรัฐมนตรี

มาตรา ๑๒^๓ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ดังนั้น การแต่งตั้งให้มียศเป็นนายตำรวจชั้นประทวนเป็นพิเศษ จึงเป็นอำนาจเฉพาะของนายกรัฐมนตรี โดยไม่อาจมอบหมายให้ผู้บังคับบัญชาระดับต่าง ๆ ของข้าราชการตำรวจ แต่ในกรณีนี้นายกรัฐมนตรีซึ่งเป็นผู้บังคับบัญชาสำนักงานตำรวจแห่งชาติตามมาตรา ๓^๔ แห่งพระราชกฤษฎีกาตั้งกล่าว อาจมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ ซึ่งคณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่๕) ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้วในเรื่อง การโอนอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยไปเป็นของนายกรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาโอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๑ (เรื่องเสรีที่ ๑๔๘/๒๕๔๒) ว่า นายกรัฐมนตรีสามารถมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีกำกับการบริหารราชการแทนได้ เพราะฉะนั้น อำนาจในการแต่งตั้งให้มียศเป็นนายตำรวจชั้นประทวนเป็นพิเศษดังกล่าวจึงเป็นอำนาจของรองนายกรัฐมนตรี

(ลงชื่อ) ชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์
(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เมษายน ๒๕๔๔

^๓ มาตรา ๑๒ ในกรณีที่นายกรัฐมนตรีเป็นผู้บังคับบัญชาส่วนราชการที่เรียกชื่ออย่างอื่นและมีฐานะเป็นกรม แต่มิได้สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรีหรือทบวง นายกรัฐมนตรีจะมอบหมายให้รองนายกรัฐมนตรีหรือรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรีปฏิบัติราชการแทนก็ได้

^๔ มาตรา ๓ ให้โอนกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย ไปจัดตั้งเป็นสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เป็นส่วนราชการและมีฐานะเป็นกรมไม่สังกัดสำนักนายกรัฐมนตรี กระทรวง หรือ ทบวง มีอำนาจหน้าที่ในการรักษาความมั่นคงภายในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม การตระเวนชายแดน การรักษาความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของประชาชน และอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมาย และให้อยู่ในบังคับบัญชาของนายกรัฐมนตรี